

**Fundacja Uniwersyteckich
Poradni Prawnych**

INFORMACJE PODSTAWOWE

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych oprócz zadania finansowania uniwersyteckich poradni w Polsce spełnia rolę wzmacniającą potencjał programu na przyszłość. W tym celu podejmowane są działania na rzecz standaryzacji oraz utrzymywania odpowiednio wysokiego poziomu funkcjonowania edukacji klinicznej. Zgodnie ze Statutem Fundacja będzie realizować swoje cele w szczególności przez: wspieranie współpracy poradni, wspieranie międzynarodowej współpracy w zakresie praktycznej edukacji prawniczej, organizowanie szkoleń, konferencji, prezentacji, wydawanie publikacji, zbieranie i przetwarzanie danych statystycznych o działalności poradni, gromadzenie i upowszechnianie know-how w zakresie organizacji poradni, propagowanie idei darmowej pomocy prawnej.

Polski program klinicznego nauczania prawa jest obecnie jednym z wiodących tego typu programów w tym regionie geograficznym i dlatego powinno się dzielić zdobytym doświadczeniem oraz inicjować powstawanie poradni w regionie. W najbliższych planach powinno się uwzględnić możliwość zapraszania gości z innych krajów Europy Środkowej i Wschodniej po to, aby wzięli udział w organizowanych szkoleniach oraz kursach. Podczas konferencji regionalnej, która odbyła się w listopadzie 2002 r. przede wszystkim poszerzano wiedzę o programie i zaplanowano zadania na przyszłość. Powołana została także platforma wymiany informacji i doświadczeń o tematyce klinicznej, której regionalnym koordynatorem została Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych.

W celu zdobywania nowych i poszerzania posiadanych umiejętności w prowadzeniu programu, mamy zamiar rozbudować i wzmocnić istniejącą więź z amerykańskimi ośrodkami akademickimi. Tym samym chcielibyśmy kontynuować, dobrze rokującą na przyszłość, współpracę z Georgetown University i Catholic University z Waszyngtonu czy Columbia University z Nowego Jorku. Chcielibyśmy aby zarówno osoby nadzorujące pracę studentów jak i sami studenci mieli możliwość wziąć udział w konferencjach i szkoleniach organizowanych w USA, zaś profesorowie z USA przeprowadzali szkolenia dla pracowników naukowych i studentów w Polsce. Ta wymiana doświadczeń jest szczególnie dla nas cenna, jako że zdajemy sobie sprawę, że najlepszym źródłem informacji o programie są szkolenia prowadzone przez osoby mające wieloletnie doświadczenie z programem edukacji klinicznej.

Ponieważ zasadniczą część programu klinicznego stanowi rzetelna i jak najpełniejsza pomoc prawna udzielana osobom, których nie stać na profesjonalną pomoc adwokata czy radcy prawnego, dlatego zadaniem Fundacji będzie dalsze doskonalenie i szkolenie zarówno kadry pracowników naukowych, jak i pracujących w klinikach studentów. Intencją osób odpowiedzialnych jest ponadto rozwinięcie pola zainteresowań o kolejne obszary prawa oraz poszerzenie liczby studentów biorących udział w programie.

Niezbędna jest także nieustanna kampania informacyjna o poradniach skierowana do urzędów samorządowych i państwowych, aby poradnie były traktowane jako trwała i poważna instytucja. Urzędy powinny zyskać zaufanie i zrozumienie dla działalności poradni, a w konsekwencji pomagać studentom w załatwianiu spraw związanych z pracą w poradniach.

Ponadto stawiamy sobie za cel usprawnieniem jakości i formy prowadzenia programu. Istnieje potrzeba ścisłej współpracy pomiędzy powstającymi w Polsce poradniami prawnymi, nawiązania kontaktów z organizacjami pozarządowymi oraz informowania ich o bieżącej działalności poradni. Kontakty te mają na celu promocję poradni i rozpowszechnienie informacji na temat ich działalności, zwłaszcza wśród osób najbardziej potrzebujących.

Nie bez znaczenia jest także przygotowywana kampania prawna. W tym celu Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych porozumiał się z programem prawnym Fundacji Helsińskiej i w oparciu o jej doświadczenie będzie przygotowywał dalsze działania. W ramach zaplanowanych celów znajdują się:

- zorganizowanie we współpracy z poradniami programu letnich praktyk w kancelariach prawniczych. Absolwenci poradni mogą odbywać praktykę w kancelarii i jednocześnie doradzać w poradni. Patroni z kancelarii będą zaś nadzorować ich pracę w poradni,
- uzyskanie przez studentów prawa zaliczania pracy w klinikach, jako praktyk zawodowych,
- odbywanie obowiązkowych praktyk przez aplikantów adwokackich, radcowskich i prokuratorskich w Uniwersyteckich Poradni Prawnych,
- zaangażowanie firm i kancelarii prawniczych w bieżącą pomoc merytoryczną, finansową, a czasem rzeczową (np. darowizna wymienianego starego sprzętu komputerowego),
- utworzenie forum firm i kancelarii prawniczych, w ramach którego można by rozpocząć poważną dyskusję na temat reformy systemu edukacji prawniczej oraz zmiany systemu dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej,
- zadaniem docelowym jest zaś przyjęcie przez Sejm przygotowanego już projektu ustawy o Uniwersyteckich Poradniach Prawnych.

WŁADZE FUNDACJI

Zarząd Fundacji:

Filip Czernicki - Prezes Zarządu
Izabela Gajewska-Kraśnicka - Członek Zarządu
dr Piotr Girdwoyń - Członek Zarządu
adw. Filip Wejman - Członek Zarządu
dr Paweł Wiliński - Członek Zarządu

Rada Fundacji:

Łukasz Bojarski - Fundacja Helsińska
prof. dr hab. Eugeniusz Bojanowski - Uniwersytet Gdański
Jakub Boratyński - Fundacja im. Stefana Batorego
dr Jerzy Ciapała - Uniwersytet Szczeciński
prof. dr hab. Maria Dragun-Gertner - Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu
dr Wojciech Dziedzic - Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Katarzyna Hebda - Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
prof. dr hab. Małgorzata Król - Uniwersytet Łódzki
Magdalena Olczyk - Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
dr Justyn Piskorski - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
dr Andrzej Sakowicz - Uniwersytet w Białymstoku
prof. dr hab. Maria Szewczyk - Uniwersytet Jagielloński
prof. dr hab. Eleonora Zielińska - Uniwersytet Warszawski

Kolegium Programowe:

prof. Andrzej Zoll - Rzecznik Praw Obywatelskich
prof. Marek Safjan - Prezes Trybunału Konstytucyjnego
prof. Roman Hauser - b. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
adw. Wojciech Hermeliński - Wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej
mec. Zenon Klatka - Wiceprezes Krajowej Rady Radców Prawnych
Edwin Rekosh - Dyrektor Public Interest Law Initiative, Budapeszt-Nowy Jork
Zaza Namoradze - Dyrektor Open Society Justice Initiative, Budapeszt
prof. Leah Wortham - Catholic University of America, Waszyngton, USA
prof. Asha Ramgobin - Association of University Legal Aid Institutions Trust, RPA

O PORADNIACH PRAWNYCH

Istota działania

Jednym z podstawowych celów tego programu jest udoskonalenie procesu kształcenia studentów prawa, poprzez kontakt z praktyką stosowania prawa w relacjach z klientami i ich rzeczywistymi problemami, nie zaś tylko z teorią. Program polega na tym, że studenci ostatnich lat studiów pod kierunkiem pracowników naukowych i prawników praktyków udzielają bezpłatnych porad prawnych osobom ubogim. Jest to doskonale połączenie kształcenia dydaktycznego ze zdobywaniem umiejętności praktycznych.

Drugim ważnym celem jest niesienie pomocy prawnej ludziom ubogim. W ten sposób kształtuje się u studentów prawa świadomość traktowania zawodu prawniczego jako służby publicznej. Studenci mają możliwość poznania problemów społecznych, dzięki czemu u przyszłych prawników wzrasta stopień wrażliwości na kwestie ubóstwa i naruszania praw człowieka.

Program ten jest ważnym krokiem ku zmianie kształtu edukacji prawniczej. Poradnia działając, jako jednostka uniwersytecka ma za zadanie szersze wykorzystanie wiedzy teoretycznej zdobywanej w ramach tradycyjnego programu studiów prawniczych i połączenie jej z zagadnieniami praktyki prawa. Stanowi ona krok w kierunku wprowadzenia na uniwersytet praktycznej nauki prawa, co w konsekwencji doprowadzi do lepszego przygotowania absolwentów prawa do ich przyszłej pracy zawodowej.

Idea Uniwersyteckich Poradni Prawnych (Legal Clinics) wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych, na zachodzie Europy kliniki działają jedynie w kilku ośrodkach akademickich (np. w Anglii, Francji, Niemczech czy Austrii). Program zaś bardzo szybko przyjął się w nowych demokracjach centralnej i wschodniej Europy, na przykład w: Czechach, Słowacji, Węgrzech, Bułgarii, Rumunii, Mołdawii, Litwie, Ukrainie i w Polsce.

Historia i działalność UPP w Polsce

Od 1 października 1997 roku na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego rozpoczęła działalność pierwsza w Polsce Uniwersytecka Poradnia Prawna, zaś już na początku 1998 roku na Wydziale Prawa i Administracji w Warszawie uruchomione zostały zajęcia "Klinika Prawa".

Istotny wpływ na proces zmian naszego systemu edukacji prawniczej ma również Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Poland (www.elsa.org.pl). W maju 1998 roku, w Szczecinie ELSA zorganizowała konferencję pod tytułem: "Reforma edukacji prawniczej. Rozwój idei uniwersyteckich poradni prawnych", podczas której odbyła się poważna dyskusja na temat rozwoju klinicznego nauczania w Polsce. Szczególną wartość odniosło również owe seminarium pod względem propagandowym, gdyż było połączone z Ogólnopolskim Zjazdem Zrzeszenia Prawników Polskich oraz Ogólnopolskim Zjazdem Dziekanów Wydziałów Prawa.

Spotkanie w Szczecinie zaowocowało znacznym przyspieszeniem rozwoju idei w Polsce. Obecnie Poradnie funkcjonują na Wydziałach Prawa w: Krakowie, Warszawie, Białymstoku, Toruniu, Poznaniu, Lublinie, Rzeszowie, Łodzi i Szczecinie.

Poradnie w Polsce odnotowują rosnące zapotrzebowanie na świadczone przez siebie usługi oraz zyskują sobie uznanie wśród studentów i kadry naukowej. Obecnie można potwierdzić, że niemalże wszystkie założenia programu zostały osiągnięte. Zajęcia Klinik Prawa stanowią część programu nauczania prawa na Wydziałach Prawa i Administracji i są zaliczane studentom jako tak zwany przedmiot specjalizacyjny. Tym samym studenci mają niezwykle możliwość osiąść już w trakcie studiów uniwersyteckich umiejętność pracy z klientem, praktycznego rozwiązywania problemów natury prawnej. Poprzez pomoc potrzebującym i najuboższym członkom naszego społeczeństwa wzrasta też ich społeczne uwrażliwienie.

Jak dotychczas w programie uczestniczyło w Polsce już kilka tysięcy studentów. Poradnie rozpatrzyły kilkanaście tysięcy spraw. W ramach pracy w Poradni studenci udzielają porad pisząc opinie, przygotowując pisma procesowe, wnioski, odwołania, zażalenia, skargi, oraz podejmując interwencje. Obecnie pod opieką koordynatorów prowadzone są zespoły między innymi w następujących obszarach prawa: sekcje cywilne, sekcje administracyjne, sekcje prawa pracy, sekcje prawa karnego, sekcja praw uchodźców, sekcje praw kobiet, sekcje zajmujące się pomocą prawną dla osób tymczasowo aresztowanych lub odbywających karę pozbawienia wolności.

Klienci przysyłani są do Poradni między innymi poprzez: Ośrodki Pomocy Społecznej, Fundację Helsińską, Caritas, Monar, kancelarie parafialne, biura poselskie, Centrum Praw Kobiet, Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców (UNHCR), Biura Porad Obywatelskich, La Stradę, Fundację Jolanty Kwaśniewskiej, Ośrodek Informacji o Organizacjach Kobiety-Ośka.

KONTAKT

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych
Adres: ul. Szpitalna 5 lok. 5; 00-031 Warszawa
Tel: (022) 828 91 28 wew. 143; Fax: (022) 828 91 29;
E-mail: zarzad@fupp.org.pl; Internet: <http://www.fupp.org.pl>
KRS 0000115603; REGON 015179020; NIP 525-22-40-321

WSPÓLPRACA

Fundacja Batorego
Open Society Institute
Polskie Wydawnictwa Profesjonalne
Ambasada Holandii
Wydawnictwo C.H.Beck
Kancelaria Linklaters
Komitet Badań Naukowych
Ministerstwo Sprawiedliwości
Kancelaria Baker & McKenzie
Centrum Organizacji Pozarządowych – Centrum Szpitalna
Columbia Law School
ELSA Poland